

Op zoek naar organische stof zandgrond

Elk jaar verdwijnt er drie ton organische stof per hectare uit de zandgronden in de Duin- en Bollenstreek. Hoe vul je dat weer aan of verhoog je het gehalte aan organische stof? Zeven bedrijven testen in het project Beter Organisch Bemesten allerlei producten uit.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

Vasteplantentelers Leo en Arnold van Berkel uit Hillegom zijn de uitzondering op de regel. De zandgrond waarop zij telen heeft met een percentage boven de 3 een goed gehalte aan organische stof. Toch verdwijnt er bij hen net als bij hun collega's elk jaar bijna drie ton per hectare uit de zandgronden in de Bloembollenstreek. Hoe voer je met de huidige mestwetgeving toch voldoende nieuw organische stof aan om het gehalte op peil te houden, of liefst nog wat te verhogen, zonder dat er meer fosfaat in het oppervlaktewater komt? Die vraag staat centraal in het meerjarige project Beter Organisch Bemesten (BOB), waaraan vijf bloembollentelers en twee vasteplantenkwekers in de Bloembollenstreek meedoen. Dinsdag 11 september vond bij Leo en Arnold van Berkel een open middag plaats.

KNELPUNT FOSFAAT

Producten genoeg om het gehalte aan organische stof op peil te brengen, maar in veel gevallen bevatten die producten ook mineralen. Vooral fosfaat is daarbij de beperkende factor. Wie bijvoorbeeld louter stalmest zou willen gebruiken, mag per jaar niet meer dan 13,4 ton strooien, omdat anders de fosfaatsnorm van 55 kg fosfaat per ha wordt overschreden. Die 13,4 ton is goed voor ruim 1.000 kilo effectieve organische stof, ofwel 2.000 kilo te weinig om het organischestofgehalte op peil te houden. Die effectieve organische stof is essentieel. Die blijft lang in de bodem actief en zorgt voor de binding van voedingselementen en voor lucht in de grond. Dat is weer nodig om bij veel neerslag het water snel af te voeren. In droge periodes zorgt deze

organische stof ervoor dat er meer vocht voor de plant beschikbaar blijft.

MEER RUIMTE

In het project BOB liggen bij de zeven deelnemers proefvelden met alternatieve organische stoffen. Daaronder champost waaruit zout en fosfaat zijn gehaald en wormenmest, maar ook twee soorten compost van Meerlanden. Naast de gewone compost is er ook een verbeterde variant. Voordeel van die laatste vorm is het hogere gehalte aan effectieve organische stof. Nadelen zijn een hoger fosfaatgehalte en een hogere prijs. Wat fosfaat betreft geldt bij compost wel een vrijstelling van 50 procent. Dit betekent dat de ondernemer twee maal zoveel fosfaat mag toedienen via compost dan via dierlijke mest.

Een ander product dat in dit project meedraait, is Biochar, houtskool dat onder hoge druk is geproduceerd. Edwin Busgens van Delphy vertelde dat dit product alleen is ingewerkt op de proeftuin van Delphy in Lisse en niet bij de deelnemende bedrijven, omdat nog niet voldoende duidelijk is welke effecten Biochar heeft op het milieu.

Bij Van Berkel zijn op een perceel drie varianten aangebracht: de dikke fractie van rundveedrijfmest, compost en verbeterde compost. Verschil in gewasstand was er niet, wel werd door Busgens opgemerkt dat er veel minder onkruid groeide op het deel waar de dikke fractie van rundveedrijfmest was toegepast. Het project loopt tot eind 2019. ♦

